

Хроніка культурного та мистецького життя Хмельниччини за лютий 2020 року

До Дня Героїв Небесної Сотні, що відзначається в Україні 20 лютого, на вшанування подвигу загиблих Героїв, учасників Революції гідності, у Хмельницькій області відбулася низка меморіальних заходів. Наймасовішим був Марш пам'яті Героїв. Кілька тисяч хмельничан та гостей міста вирушили від пам'ятника «Ангел Скорботи» та пройшли вулицями Проскурівською, Подільською, Кам'янецькою, Героїв Майдану до пам'ятника Героям Небесної Сотні. Попереду колони майоріли українські прапори, а позаду них йшли курсанти академії Державної прикордонної служби України, які несли понад 300 фотографій Героїв. Серед них були ті, які віддали своє життя на Майдані та ті, які загинули у зоні Операції об'єднаних сил. Під час ходи сотні хмельничан, які стояли на громадських зупинках та прогулювалися вулицями міста, зупинялися та віддавали шану і долучалися до Маршу.

Завершився Марш Героїв біля пам'ятника Героям Небесної Сотні. Біля пам'ятника представники Духовної Ради Хмельницького – священники різних конфесій – відправили спільну панахиду за загиблими. На завершення молебну усі бажаючі мали змогу покласти квіти та лампадки до пам'ятника Героям Небесної Сотні.

У День Героїв Небесної Сотні хмельничанам показали виставу, яку присвятили усім тим, хто загинув на війні заради України і їх сім'ям. Прем'єра проєкту «Монологи війни. Жінки» відбулася у театрі імені Михайла Старицького одразу після Маршу Героїв та панахиди за загиблими біля пам'ятника Героям Небесної Сотні. Цього разу героїнями вистави стали шість жінок. Свої історії розповіли дружина загиблого на війні офіцера; матір, яка втратила на війні свого сина; сестра, яка через війну залишилась без брата; двоє волонтерок та колишня військова, учасниця АТО і ООС. Спектакль тривав близько двох годин. Історії жінок доповнювали театралізовані виступи та музичні номери.

У центрі міста на вул. Проскурівській пройшов тематичний флешмоб, де поєдналася музика та інсталяції Майдану.

У селищі Антоніни проведено тиху акцію «Ангели пам'яті». На алеї перед Антонінським будинком творчості дітей та юнацтва розвішали білих паперових ангелів як свідків розстрілу мирних людей на Майдані поруч із плакатом, на якому зображені фото Героїв.

У Хмельницькому музеї-студії фотомистецтва відбулося відкриття виставки фотографій «Мій Майдан» київського митця Юрія Гармаша.

Акція-пам'яті «Ніхто крім нас!» пройшла у Хмельницькій обласній бібліотеці для дітей ім. Т. Г. Шевченка, спільно із читачами – учнями Хмельницького технологічного багатопрофільного ліцею № 4 імені Артема Мазура та волонтерами – учасниками Революції Гідності Тетяною Баско та Любов'ю Габрух вшанували Героїв Небесної Сотні. Щирі та болючі спогади гостей, відверті розповіді про майданівські будні, згадки про тих, хто віддав найдорожче заради світлої віри у добробут та процвітання нашої країни не залишили байдужими ще зовсім юних п'ятикласників. Акція завершилася флешмобом єдності. З вірою в серцях та палкою любов'ю до рідної країни разом із гостями та дітьми розгорнули 50-ти метровий стяг як символ

нескореності та сили духу нашої нації.

До шостої річниці Революції Гідності було проведено низку заходів, які мовою мистецтва нагадали про ті трагічні часи. Зокрема, тематична міні-експозиція авторських світлин Олександра Сліпченка та предметних експонатів з Майдану, котрі були передані до фондів музею просто з виру подій Революції Гідності 2013–2014 рр. (музей історії міста Хмельницького); виїзна виставка фоторобіт Сергія Аниськова; вечір патріотичної пісні «Ми – українці», за участю бардів Ігоря Білого, Едуарда Драча, лідера гурту «Мері» Віктора Винника, українських та громадських діячів братів Капранових (дитяча школа мистецтв).

Урочисті заходи відбувалися у області 15 лютого – у **День вшанування учасників бойових дій на території інших держав**: мітинги-реквієми, зустрічі з учасниками бойових дій на території інших держав та уроки мужності, концерти, тематичні книжкові та фотовиставки. Ветерани війни, небайдужі хмельничани та керівники міста й області пройшли урочистою ходою від Будинку культури до пам'ятника воїнам-інтернаціоналістам. Присутні хвилиною мовчання вшанували пам'ять усіх полеглих в Афганістані та в інших країнах. Містяни поклали квіти до пам'ятника подолянам, полеглим в Афганістані та локальних війнах на територіях інших держав. Під час урочистостей за вагомий особистий внесок у розвиток ветеранського руху, патріотичне виховання молоді, активну громадську і волонтерську діяльність та з нагоди Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав учасників бойових дій та ветеранів війни в Афганістані нагородили Почесними грамотами.

Хмельницькою обласною бібліотекою для юнацтва спільно з міською Спілкою ветеранів Афганістану та військовослужбовцями Хмельницького територіального батальйону Національної гвардії України організовано зустріч-спомин «Була війна у їхньому житті ...». Запрошені на зустріч учні Хмельницького професійного ліцею електроніки почули хвилюючу розповідь-спогад полковника запасу, випускника Хмельницького військового артилерійського училища Сергія Безп'ятчука, на долю якого випала служба в Афганістані з 1983 по 1985 рік. Розповідь учасника бойових дій в Афганістані доповнили виступи теперішніх воїнів. лейтенант Дмитро Собко, старший солдат Володимир Локотош та солдат Микола Лупащенко розповіли юнакам про військову частину Національної гвардії № 3053, що базується в Хмельницькому, про безпосередню участь у воєнних діях АТО – ООС та закликали майбутніх захисників України брати приклад з старшого покоління воїнів, бути гідними продовжувачами військових традицій українських патріотів. Демонструвалися відеофільми про війну в Афганістані та слайд-презентація «Дорогами афганської війни». На виставці-меморіалі «Опалені війною» читачі знайомилися з великою кількістю видань, альбомів, грамплатівок, особистих фотографій ветеранів-«афганців», статей із періодичних видань, присвячених афганській темі. Хвилиною мовчання учасники зустрічі вшанували пам'ять загиблих воїнів та поклали квіти до пам'ятника подолянам, полеглим в Афганістані та інших локальних війнах на територіях інших держав.

Комісія з визначення кандидатів на відзначення обласною премією імені Т. Г. Шевченка визначила лауреатами премії 2020 року Трунову Ірину Миколаївну – начальника управління інформаційної діяльності, культури, національностей і релігій

Хмельницької обласної державної адміністрації та Діденко Зою Олександрівну – голову Хмельницького міського товариства української мови імені Т.Г. Шевченка «Просвіта».

Бібліотечна справа

В бібліотеках області відбулися творчі зустрічі з українським поетом, прозаїком, публіцистом, видавцем, доктором філософії, громадським та політичним діячем Володимиром Шовкошитним. Жителям області він презентував свої книги, видані в останні роки та цілий ряд різножанрової літератури, котра вийшла у світ завдяки видавничому підприємству «Український пріоритет», яке він очолює. Серед авторів, що друкуються у цьому видавництві є лауреати Шевченківської премії, відомі і визнані, а також молоді і перспективні, напрацювання яких заслуговують на визнання і популяризацію. Пан Володимир представив праці Григорія Ключека і Олексі Різників, Валентина Яблонського та Йосипа Струцюка, Ольги Слоньовської, Марії Ткачівської, Марії Моклиці та багатьох інших. Видавець наголосив, що зміст і смислове навантаження запропонованих творів дозволяють зреалізувати основоположну для кожної нації мету – збереження національної пам'яті, формування національної самосвідомості і державності, окреслення пріоритетів для молоді, що розбудовуватиме свою державу. Володимир Федорович розповідав про знакові події та зустрічі, що мали місце у його житті і як потім вони лягали в основу його творчих задумів. Учасники зустрічі з особливим інтересом слухали про роки становлення майбутнього письменника, котрі він означив як період геологічної романтики та випробувань сили характеру й духу (про це написано у його романі «Незникомість мерехтінь»), про роботу на Чорнобильській АЕС, участь у ліквідації жахливих наслідків аварії. Спогади і оцінка подіям висвітлені автором у книзі «Чорнобиль: я бачив». З особливим трепетом згадував пан Володимир про людей, знайомство з якими стало вихідною точкою для створення епохальної і значущої для самого автора трилогії «Кров свята».

І, звісно, говорили про те, що Володимир Шовкошитний з командою ентузіастів-відчайдухів зважились на вчинок, що був викликом радянській системі, – перепоховання Василя Стуса. Спогади про це можна прочитати в його книзі «Герої народжуються на могилах героїв».

До **Міжнародного дня рідної мови** в обласних бібліотеках проведено:

ОУНБ: літературний вечір мовами країн світу «Мово! Ти таїна в мені сповита». В ході проведення заходу звучали поетичні рядки, уривки з художніх творів, пісні українською, німецькою, абхазькою, угорською, єврейською та іншими мовами світу. Свою любов до української мови мистецькими засобами висловили талановиті актори театральної студії «Драма – Карітас» Хмельницького благодійного фонду «Карітас»; заслужена артистка України, солістка Хмельницької обласної філармонії Фатіма Чергіндзія виконала пісню на слова Т. Шевченка, музика М. Лисенка «Чи ми ще зійдемося знову» та абхазькою мовою «Сипситра» (Моя Батьківщина); звучала поезія членів Національної спілки письменників України Віталія Міхалевського та Михайла Цимбалюка; вірші німецькою мовою поета-класика Генріха Гейне. Атілла Сікора, керівник Хмельницької регіональної спілки угорців ім. Святого Іштвана, представив

красу і колорит угорської культури. Волонтерський народний аматорський колектив «Подільські музики» Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії виконав популярні єврейські пісні мовами ідиш та іврит. Для учасників заходу презентовано книжково-ілюстративну виставку «Мова – твого життя основа».

ОБЮ: батл «Найрозумніший мовознавець» серед студентів Хмельницького політехнічного коледжу НУ «Львівська політехніка». Перед початком турніру молоді люди говорили про багатства рідної мови, а фахівці бібліотеки – про давню азбуку і про значення літер, про граматичні категорії: двоїну, кличний відмінок, форму давньоминулого часу та про інші речі, характерні для рідної мови. Бібліотекарі навели аргументи, що дають підстави вважати українську мову неймовірно багатою і варіативною: акровірші – твори, в яких усі слова починаються на однакову літеру, паліндроми та неймовірні за кількістю синонімічні ряди. Схрестивши вістря списів-олівців вийшли на герць дві команди – «Хранителі сакральних мовних скарбів» проти «Братства Сенсару». Виголосивши мотивуючі девізи, молоді люди й самі спробували підбирати синоніми, згадувати слова, що однаково читаються зліва направо і навпаки, складали зв'язні тексти зі слів, що починаються на літеру В. Поєдинки тривали під музичний супровід пісень Сашка Положинського, Каті Чилі та гурту «ДахаБраха».

Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека

Проїшов вечір пам'яті «Вони тримають небеса», присвячений до Дня вшанування подвигу учасників Революції Гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні. В ході заходу учасники хвилиною мовчання вшанували пам'ять Героїв Небесної Сотні, які віддали своє життя під час Революції Гідності. Спогадами про події листопада 2013 року – лютого 2014 року на Майдані Незалежності у Києві та у Хмельницькому поділилися учасники Революції Гідності Олександр Климчук та Леся Стебло. Учасники заходу переглянули документальний фільм «Майдан 2013-2014» та книжково-документальну виставку «Герої не вмирають».

У книгозбірні відбулась презентація художньо-документального роману «Вигнані з Раю» українського письменника, члена Національної спілки письменників України, автора багатьох прозових видань, нашого земляка Василя Івановича Горбатюка. Роман присвячений пам'яті репресованих земляків с. Гнатівці, що на Хмельниччині. Основні події розвиваються у буремні 1937-1938 роки минулого століття, охоплюють період від XIX століття та до нашого часу, пов'язаний із репресіями проти польського та українського населення на Поділлі та в Україні. Видання вийшло у світ за фінансової підтримки управління культури, національностей, релігій та туризму Хмельницької обласної державної адміністрації та надійде у фонди публічних бібліотек області.

Хмельницька обласна бібліотека для юнацтва

У виставковій залі бібліотеки відкрилася виставка члена Національної спілки художників України Володимира Яковича Кирилюка. В експозиції представлено 26 робіт — пейзажі, портрети, натюрморти і сюжетні композиції. У творах художника — поєднання реалізму і символіки, філософських, поетичних узагальнень і точних натурних спостережень, метафоричність деталей. Кольори об'єднують природу, архітектурні споруди, повітряний простір у єдину гармонійну цілісність. Натюрморти художника вирізняються кольоровою експресією, мальовничістю. У портретах митця — конкретність у передачі образу персонажа і поетичні узагальнення. Своїми світлими спогадами поділились дружина художника Лариса Петрівна, художники-спілчани М. Л. Мельничук, М. О. Андрійчук, Я. М. Павлович, Надія Борецька, мистецтвознавець Л. Ф. Рожко-Павленко, фотохудожник М. А. Шафінський.

В бібліотеці стартував молодіжний проєкт – школа ораторського мистецтва для молоді. Проєкт реалізує ГО «Молодь за краще майбутнє» (Youth For Better Future) у партнерстві з British Council Ukraine в рамках Active Citizens Ukraine за підтримки Хмельницької обласної бібліотеки для юнацтва. Молодь з різних соціальних груп – студенти, старшокласники, майбутні абітурієнти, працююча молодь прагнули оволодіти мистецтвом оратора. Модераторами тренінгу були: Леся Романюк – голова ГО «Молодь за краще майбутнє», психологиня, тренерка, фасилітаторка від Британської Ради та Владислав Гребенюк – директор КУ «Молодіжний центр», тренер, фасилітатор від Британської ради.

У книгозбірні відбулося засідання у форматі круглого столу щодо проведення навчально-практичних занять гідів та майстер-класів з проведення екскурсій для студентів Хмельницького інституту імені Блаженнішого Володимира, Митрополита Київського і всієї України ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом» та Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії на базі Державного історико-культурного заповідника «Межибіж». На засіданні були присутні: проректор з наукової роботи Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, доктор педагогічних наук, професор Галус Олександр Мар'янович; завідуючий кафедрою теорії і практики туризму Хмельницького інституту імені Блаженнішого Володимира, Митрополита Київського і всієї України ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом» Володимир Коцюк; заступник директора з наукової роботи Державного історико-культурного заповідника «Межибіж» Ігор Западенко; директор туристичної компанії «Байдак-тур», краєзнавець, колекціонер Ігор Байдак; заступник директора Хмельницького обласного краєзнавчого музею Тетяна Смолій; провідний науковий співробітник Хмельницького обласного краєзнавчого музею, кандидат історичних наук, заслужений працівник культури України, краєзнавець Сергій Єсюнін; директор туристичної агенції, екскурсовод, старший науковий співробітник Хмельницького обласного краєзнавчого музею Катерина Данилова та заступник начальника управління – начальник відділу управління інформаційної діяльності, культури, національностей та релігій облдержадміністрації Валентина Лукашук та головний спеціаліст управління інформаційної діяльності, культури, національностей та релігій облдержадміністрації Олена Побережна.

Також у бібліотеці презентували біобібліографічний покажчик «У слові важать совість і любов: Петро Маліш – журналіст, письменник, публіцист». У виданні

зібрано і систематизовано матеріали, що вийшли з-під пера Петра Маліша упродовж його творчої кар'єри: окремі книги, статті в періодиці та збірниках, аналітика, рецензії Петра Маліша – голови Хмельницької обласної організації Спілки письменників України, лауреата багатьох премій: Всеукраїнської імені Якова Гальчевського «За подвижництво в державотворенні», регіональної «Скарби землі Болохівської», обласних – імені Т. Г. Шевченка та Дмитра Прилюка, Хмельницької міської ім. М. Орловського. Презентацію в бібліотеці відвідали шанувальники творчості Петра Маліша, письменники, журналісти. З вітальним словом виступив Микола Васильович Панасюк – заступник начальника відділу Хмельницької обласної ради. Привітали колегу і колектив бібліотеки, письменник Михайло Цимбалюк, художник Микола Шафінський. Видання довідника приурочене до 40-річчя з часу заснування обласної організації Спілки письменників України і розраховане на вчителів, краєзнавців, студентів та старшокласників. Це вже десятий бібліографічний покажчик обласної бібліотеки для юнацтва з серії «Молоді про видатних людей краю». Зараз видання вже надійшло в книгозбірні області.

Відкрито виставку творчих робіт учнівської молоді «Відродження української державності» та проведено перший молодіжний мистецький симпозіум «Мистецтво як засіб популяризації української культури та військової доблесті» в рамках відзначення 100-річчя подій Української революції 1917-1921 років. Ініціаторами симпозіуму стали активісти Спілки національно-патріотичних організацій. Проєкт реалізовано на базі вищого професійного училища № 25 м. Хмельницького за підтримки управління інформаційної діяльності, культури, національностей та релігій Хмельницької ОДА та обласної бібліотеки для юнацтва. Мета проєкту: за підтримки істориків, провідних митців, педагогів та небайдужих громадських діячів залучити і заохотити учнівську молодь до вивчення і дослідження звитяжної боротьби українського народу за побудову суверенної держави. На виставці представлені 30 робіт декоративно-прикладного мистецтва учнів другого курсу вищого професійного училища № 25. Керівник групи – майстер виробничого навчання Шаля Любов Анатоліївна. Сприяли реалізації проєкту кандидат історичних наук Валерій Кундельський та член Спілки художників України Володимир Карвасарний. Привітали учасників симпозіуму в бібліотеці старійшини козацьких організацій Іван Козар, Кузьма Матвіюк, Петро Побережний. Від ради старійшин ними вручено нагороди учасникам виставки. Взяли участь у відкритті виставки і виступили завідувач відділом обласного управління молоді і спорту Сергій Заєць, заступник Хмельницького міського голови Галина Мельник, заступник директора з виховної роботи ВПУ № 25 Наталія Обертюк, Валерій Кундельський та учениці – учасниці проєкту Анастасія Стадник та Іванна Роженко.

Хмельницька обласна бібліотека для дітей ім. Т. Г. Шевченка

У бібліотеці відбулося відкриття виставки «Сяйво крізь витвори» учнів інклюзивного класу Хмельницької дитячої школи образотворчого та декоративно-

прикладного мистецтва. На виставку завітали автори робіт, їхні викладачі, батьки, друзі та митці. Більше сімдесяти робіт виконані у різних техніках та з різних матеріалів були представлені на виставці. Значна частина витворів – роботи створені колишньою ученицею школи, а нині студенткою I курсу Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії Елеонорою Стрелецькою. Майбутня художниця і під час заходу натхненно творила на папері нові яскраві сюжети. Усі, хто прийшли привітати юних митців з відкриттям виставки – викладачі Хмельницької дитячої школи образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Андрій Томчишин, Людмила Рожко-Павленко, завідувача кафедрою Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії Галина Бучківська – говорили про їхню потужну творчу енергію, щирість і бажання самовдосконалення. Різьбяр по дереву Анатолій Козак провів майстер-клас для дітей та розповів про техніку створення ікон.

«Світе мій сонячний...» – саме таку назву мала виставка фотосвітлин Петра Радушинського, яка відкрилася в обласній бібліотеці для дітей імені Т. Г. Шевченка. Знаний фотограф представив відвідувачам ніжні фото пробудження природи, красу тваринного світу, неповторні пейзажі і краєвиди. Щирими словами вдячності вітали Петра Онуфрійовича найближчі – волонтери Творчої Сотні «Рух до перемоги» – донька, поетеса Оксана Радушинська, заслужена артистка України Майя Онищук, Софія Доколова, майор Олександр Петрук. Фотосвітлини із зони ООС користувалися особливою увагою, зауважувалося наскільки фотограф вміє передати певні емоції, побачити те, що не бачать інші, а головне – відобразити це у своїх фото. Публіцист, колишній редактор газети «Проскурів» Богдан Теленько, вітаючи Петра Радушинського, звернув увагу на важливість фоторобіт, зроблених у зоні ООС і порадив представити їх широкому загалу. Розкривав секрети майстерності професії фотографа і голова Хмельницької обласної організації Національної спілки фотохудожників України Анатолій Іванов.

Театрально-концертне життя

У Хмельницькому обласному академічному музично-драматичному театрі ім. М. Старицького пройшли гастрольні концерти:

- Бориса Гребенщикова і гурту «Акваріум». Унікальна музика гурту «Акваріум» не просто жива, а продовжує відкривати нові грані в ліриці балад, кипучому рок-н-рол і філософському реггі. Їх музика жива і свіжа, адже команда постійно експериментує з формою і звучанням, знаходячи нові нотки і чіпляючи струни душі як відданих фанатів, так і тих, хто тільки відкриває для себе рок-н-рол. Нова програма Бориса Гребенщикова і гурту «Акваріум» називається «Двері Трави» – на честь його однойменної пісні, яка в 2017 році вийшла в абсолютно новому аранжуванні;

- українського поп-рок гурту з Києва «Антитіла», де гурт представив свій альбом «Hello» та двогодинну музичну програму з хітів нового альбому, серед яких «ТДМЕ», «Вірила», «Лови момент» та попередніх платівок: «Все красиво», «Люди як кораблі», «БудуВуду» та інші. У якості доповнення – атмосфера спецефектів, світло та надсучасний живий звук світового рівня. «Hello» – це два роки підготовки, синергія мільйонів прихильників по всьому світу та праця великої команди Антитіл;

- Олега Винника під назвою «Безумна любов» в рамках Всеукраїнського туру. Під час концерту Олег Винник виконав для своїх гостей танцювальні суперхіти, душевні балади, а також порадував гарячими новинками.

Також пройшла публіцистична вистава за новою книгою легендарної акторки Ади Роговцевої «Прості речі». Відверті діалоги великої акторки зі світом про її власне життя, особистий біль, близьких людей, покликання, професію і країну. У розмовах згадуються знакові події та відомі особистості нашої культури, які для Ади Миколаївни були і залишаються друзями чи колегами.

У Хмельницькій обласній філармонії відбувся:

- концерт «НАШ ГІСТЬ: диригент Віктор Плоскіна», у якому взяли участь заслужений артист України, головний диригент Київської опери, головний запрошений диригент Великого театру Білорусі ВІКТОР ПЛОСКІНА (м. Київ), Академічний симфонічний оркестр Хмельницької обласної філармонії, соліст – Денис Максимчук (фортепіано, Україна-Австрія);

- концерт органної та камерної музики за участю заслужених артисток України Наталії Молдован (орган) та Олени Леонової (сопрано), а також лауреата Міжнародних конкурсів Павла Редько (труба), Камерного оркестру Хмельницької обласної філармонії. Диригент – заслужений артист України Сергій Рабійчук. В програмі концерту твори Ф. Мендельсона, М. Рegera, А. Калніньш, Дж. Каччіні, Е. Пассіні;

- концерт «ДахаБраха» в рамках Всеукраїнського туру. Їхні пісні є покликом предків, небувалим за силою і драйвом. Вони складні, мають багато прихованих сенсів. Слухачі з неприхованим задоволенням підтверджують це. Критики у своїх відгуках із захопленням характеризують їх діяльність як експеримент в області космології людської душі. Синтез пісенної творчості різних народів світу видає унікальне явище, а в сумі з тонко підібраними харизматичними образами це створює неповторне дійство. Гурт представляє культуру нашої країни на майданчиках фестивалів Glastonbury, Vonnaroo, Sziget і багатьох інших.

Відбулася презентація нового альбому Любомира Мельника «Fallen Trees». Любомир Мельник – найшвидший у світі піаніст та композитор українського походження. Композитор відомий «безперервною музикою», піанінною технікою, що базується на дуже швидких нотах й складних нотних послідовностях, що створюють «звукове полотно», зазвичай з використанням правої педалі для створення обертонів і резонансів.

Фестивалі

У Хмельницькій обласній філармонії 20 лютого відбулося відкриття XI Міжнародного фестивалю камерної музики «Хмельницький КамерФест», присвяченого пам'яті Героїв Небесної Сотні. Відкрили «КамерФест» «Реквіємом» Джузеппе Верді.

У заході взяли участь:

– Академічний симфонічний оркестр Хмельницької обласної філармонії. Диригент – Лоренцо Кастріота (Італія).

– Галицький Академічний камерний хор. Керівник – народний артист України Василь Яциняк.

– Хор «Молодість» студентів відділу «Хорове диригування» Хмельницького музичного коледжу імені В.І. Заремби. Художній керівник і головний диригент – лауреат обласної премії імені В.І. Заремби Наталія Бородавко.

– Чоловічий хор Академічного ансамблю пісні і танцю «Козаки Поділля». Керівник – Катерина Дробіт.

– Зразковий дитячий хор «Подільські солов'ї». Художній керівник і головний диригент – лауреат обласної премії імені В.І. Заремби Наталія Бухта. Солісти:

✓ Лауреат міжнародних конкурсів Христина Макар (сопрано, м. Львів).

✓ Заслужена артистка України Тетяна Вахновська (меццо-сопрано, м. Львів).

✓ Заслужений артист України Роман Трохимук (тенор, м. Львів).

✓ Лауреат міжнародних конкурсів Володимир Дутчак (бас, м. Львів).

25 лютого відбувся концерт «Музика душі» за участю Київського струнного квартету у складі: Олеси Завади (скрипка), Павла Хмари (скрипка), Ірини Онещак (альт), Катерини Полянської (віолончель).

26 лютого відбувся концерт «Музика Австрії та Франції» за участю Анфіси Бобильової (фортепіано) та Тетяни Луцик (скрипка).

Грати разом Анфіса і Тетяна почали під час навчання у Львівській середній спеціалізованій музичній школі імені Соломії Крушельницької. Зараз музиканти разом удосконалюють свою майстерність камерного музикування в професорів Андреаса Войке та Чіа Чоу в Університеті мистецтв міста Грац (Австрія). У 2018 році дует здобув третю премію на Міжнародному конкурсі Citta di Padova в Італії. У програмі твори Ф. Шуберта, К. Дебюссі, В.А. Моцарта, Ц. Франка.

28 лютого відбувся концерт Сергія Ковальова (фортепіано) – соліста Львівського органного залу. Молодий піаніст подарував глядачам незабутній концерт із добірних фортепіанних творів. У програмі твори композиторів Л.В. Бетховена, Р. Шумана, Ф. Шопена, С. Людкевича, М. Равеля.

29 лютого відбувся концерт «VirDUOso» за участю Михайла Вігула (гітара) та Данієля Сурашенко (блокфлейта). Ансамбль «VirDUOso» – це блискуче поєднання двох віртуозів на своїх музичних інструментах. Особливість дуету полягає в поєднанні творів епохи бароко з виконавським стилем сьогодення та сучасним розумінням музики, що є доступним широкому колу слухачів. Концерт-перформанс наповнений енергією звучання, динамікою виконавства та різнохарактерністю музичних фарб.

Відбулося відкриття **V Всеукраїнського конкурсу творчих колективів** викладачів мистецьких шкіл «Музична палітра-2020». Конкурс заснований Хмельницькою дитячою школою мистецтв «Райдуга» у 2011 році за підтримки управління культури і туризму Хмельницької міської ради. Конкурсні виступи учасників оцінювало високопрофесійне журі. Голова журі – народна артистка України, лауреат міжнародних конкурсів, професорка, завідувачка кафедри спеціального фортепіано Львівської Національної музичної академії ім. М. Лисенка Оксана Рапіта.

У творчому змаганні взяли участь близько 50-ти колективів викладачів мистецьких шкіл з тринадцяти областей України та одинадцяти районів

Хмельниччини.

У приміщенні **обласного науково-методичного центру культури і мистецтва** пройшов відкритий фестиваль мистецтв «Кришталева зірка – 2020», основна мета якого – об'єднати талановитих дітей та молодь, дати їм можливість розкрити свої таланти, показати їх широкому загалу та краще пізнати себе. Програма конкурсу складалася з номінацій: вокал (академічний, народний, естрадний спів); хореографія (класична, народна, бальна, естрадна); інструментальний жанр (солісти та малі форми); художнє слово (акторська майстерність); образотворче та декоративно-ужиткове мистецтво; інші жанри.

У **Хмельницькому обласному музично-драматичному театрі імені Михайла Старицького** відбувся перший Всеукраїнський фестиваль «Я – Українка». Організатором стала громадська організація «Всеукраїнське об'єднання «Шлях до здоров'я»». На сцені театру виступили місцеві поети, співаки та танцювальні колективи. Їх об'єднувала одна тематика – любов до України та українок. Поет, літературознавець, автор понад двадцяти поетичних збірок Володимир Олійник з Ярмолинеччини декламував перед глядачами свої вірші, а українська поетеса Ольга Лихогляд з Хмельницького заспівала свою авторську пісню про Україну. Шквал оплесків супроводжував виступ художнього танцювального колективу «Козацькі джури», які станцювали гопак та мазурку.

Музейна справа

Хмельницький обласний художній музей потрапив в ТОП-10 артмайданчиків України за версією порталу Zguchno.

З колекції музею експонувалася виставка «Свято в класичному стилі». Потрапивши в її простір виникає унікальна можливість відчувати стародавні часи та людей, які жили, працювали, святкували, творили, кохали 140-120 років тому. У збірці музею, що на зорі свого існування у 1986-1988 роках колекціонував не лише мистецтво ХХ століття, але й твори минулих століть, зберігаються окремі першокласні взірці живопису, графіки, іконопису, меблів, етнографії ХІХ – початку ХХ століть. Бажання поділитися шедеврами минулого, створивши атмосферний інтер'єр староміської квартири та замиської садиби того періоду, спричинило появу «Свята в класичному стилі» в найбільшому експозиційному 240-метровому залі. В експозиції представлені живописні твори легендарних митців, серед яких епічний «шукач сонячного світла» Володимир Орловський (1842-1914), прогресивний член Товариства передвижників Володимир Маковський (1846-1920), тонкий колорист Сергій Світославський (1857-1931), майстер психологічного портрету Андроник Лазарчук (1870-1934), вишуканий український імпресіоніст Микола Бурачек (1871-1942), потужний митець і педагог європейського масштабу Олександр Мурашко (1875-1919), славетний подолянин Георгій Верейський (1886-1962), а також графіка хрестоматійно відомих Леона Бакста (1866-1924), Валентина Серова (1865-1911), Івана Шишкіна (1832-1898).

Відбулося відкриття персональної виставки живописних творів української художниці, дочки Тетяни Яблонської, **Гаяне Атаян «Подорож до себе»** та спец-проекту «ЩАСЛИВА»: історія створення дипломної роботи «Ольвія. Біля Джерела»,

1983. На відкритті були присутні голова Хмельницької облдержадміністрації Дмитро Габінет, заступник голови адміністрації Оксана Ситницька, представники управління культури національностей, релігій та туризму Хмельницької облдержадміністрації, представники обласних музеїв, члени Хмельницької обласної організації Національної спілки художників України, містяни та представники ЗМІ.

Гаяне Атаян – справжня дочка своїх батьків, послідовна учениця своїх педагогів, обдарований самобутній живописець у світі кольору і форми. Гаяне Атаян з 1982 року бере участь у багатьох художніх виставках, з 1986 року є членом Спілки художників України. Твори Гаяне Атаян знаходяться у Київській національній картинній галереї, художніх музеях Запоріжжя, Хмельницького, у музеї «Дракон» на о. Тайвань, у приватних колекціях в Україні та за її межами.

У художньому музеї відкрито ретроспективну виставку творів відомого хмельницького художника **Віктора Севця (1928-2017) «На хвилі пам'яті»**. Севець працював у майстернях Художнього фонду УРСР, які очолював відомий російський графік В. В. Корнев. Уроки й поради досвідченого майстра й педагога сприяли становленню майбутнього живописця, а бажання пізнавати й набутий досвід остаточно сформували мистецьку особистість. За понад шістдесятилітню творчу діяльність митець написав біля чотирьох тисяч полотен. Художні здобутки Севця В. С., члена Національної спілки художників України (1995) гідно поціновані громадськістю: у 1998 році він став лауреатом обласної премії ім. В. Розвадовського, у 2003 – міської ім. Б. Хмельницького, він – дипломант міжнародних виставок «Марина – 2000», «Марина – 2004», нагороджений дипломом Російського центру науки і культури у Варшаві за проведення виставки «Гармонія» та дипломом Національної спілки художників України за особистий вклад у розвиток образотворчого мистецтва України. У реалістичному зображенні бурхливого моря, міських пейзажів, портретів, краси природи, її мінливих станів відчувається вся глибина та масштаб почуттів Віктора Севця, його закоханість у світ: етюди 60-70-х років («Гарбузи», 1965), живописні краєвиди Криму («Карасан. Скеля Сова», 2002) та Хмельниччини («Весняний розлив», 2001), майстерно виконані марини («Перед грозою», 1994), портрети рідних («Портрет дружини художника Лідії», 2000; «Портрет сина», 2000; «Марійка», 1977) та ін. Живопис митця захоплює не так точністю зображення, як щирістю образу, не так деталями, як цілісною картиною довкілля, не так переливами барв, як барвами почуттів, вмінням дивуватися на землі суцього. Роботи В. Севця представлені у музеях та картинних галереях України, Росії, Білорусії, Японії, а також у приватних колекціях України, Росії, Польщі, Німеччини, Австрії, Англії, Голландії, Марокко, США, Ізраїлю, Японії, Канади, Таїланду.

У форматі інтерактивного шоу пройшла перша у 2020 році нічна екскурсія «Закохані у мистецтво». Гості обласного музею отримали унікальну нагоду не тільки зануритись у світ живопису, графіки й скульптури зірок українського арту, але й отримати надзвичайні сюрпризи від друзів музею: Народного аматорського молодіжного театру «Дзеркало» та STANZA. Так, екскурсія-шоу стала яскравим прикладом колаборації всіх актуальних прикладів довершеного арту. А ще учасники побачили як можуть «оживати» картини і до чого це може призвести.

У Хмельницькому музеї-студії **фотомистецв** пройшла виставка фотографій Хмельницької обласної організації Національної спілки фотохудожників України.

Спільну виставку світлин представили фотохудожники Хмельниччини. До експозиції увійшли 70 робіт найактивніших членів Хмельницької обласної організації Національної спілки фотохудожників України, серед яких роботи заслуженого діяча мистецтв України Олександра Олексійовича Соленцова, голови Хмельницької обласної організації НСФХУ Анатолія Михайловича Іванова, Сергія Іванова, Сергія Марьясова, Миколи Величка, Сергія Аніськова, Сергія Зиська, Олени Лаптевої, Юрія Савіна, та Марини Шавиріни-Школяр.

У Державному історико-культурному заповіднику «Межибіж» відбулися консультації з громадськістю на тему «Бути меджибіжчанами. Місцева ідентичність та розмаїтість культур». Для Меджибожа, який колись був містом, а нині селищем, де зосереджено матеріальну і нематеріальну спадщину кількох народів та релігій, актуальними є питання збереження, використання та розвитку цього різноманітного надбання з метою сталого розвитку місцевої громади, регіону, країни. У консультаціях, що відбувалися у форматі круглого столу, взяли участь заступник начальника управління інформаційної діяльності, культури, національностей та релігій Хмельницької облдержадміністрації Валентина Лукашук, заступник голови Меджибізької селищної ради Олександр Ткач, голова громадської спілки «Центр єдності національностей» Сурен Авакян, представники українських, єврейських та польських релігійних та етнічних об'єднань, представники самоврядування, установ культури та мешканці Меджибізької об'єднаної територіальної громади. Дискусія під час консультацій засвідчила як про наявність у Меджибізькій громаді відмінних між собою думок щодо збереження та використання культурної спадщини різного походження, так і про бажання досягти співпраці між етнічними та релігійними організаціями і владою. Учасникам консультацій та широкому загалу запропоновано проект підсумкової резолюції з рекомендаціями щодо піднятих під час круглого столу питань.

Мобільна виставка «Донбас: перепрочитання образу», яка була створена Українським інститутом національної пам'яті та Національним музеєм історії України, відкрилась у виставковій залі Державного історико-культурного заповідника «Межибіж», що спрямована на спростовування міфу про особливий статус Донбасу як окремого антиукраїнського регіону. Головна мета цієї виставки – формування образу Донбасу як невід'ємної частини України, без реінтеграції якої неможливі ані консолідація української політичної нації, ані Соборна Українська держава. Інформаційно-просвітницька виставка складається з 20 банерів і показує історико-культурне значення Донеччини та Луганщини з стародавніх часів і до сьогодення. Пам'ятки археології, стоянки первісних людей, цікаві знахідки давнини; історія краю у період козацької доби; етнічне різнобарв'я українського Донбасу; події Української Революції 1917-1921 рр.; голодомор 1932-33 рр.; репресії та місця масових страт безневинних людей: Рутченкове поле та Суча балка, – все це висвітлено на стендах до уваги відвідувачів. Експозиція містить маловідомі матеріали з фондів.

У музеї історії міста Хмельницького експонувалася персональна художня виставка цифрового живопису «...KOKHAN-ART...», дебютна для юної хмельничанки Анастасії Кохан. Саме під таким псевдо «KOKHAN-ART» працює Настя і саме так підписує свої роботи. У день усіх закоханих вона представила на широкий загал серію авторських плакатів на тему найпопулярніших

кінематографічних сюжетів сучасності, серед яких улюблені багатьма культовий серіал «Гра Престолів», кінострічки «Сяйво» (за Стівеном Кінгом), «Великий Гетсбі» (за Ф.С. Фітцджеральдом), мюзикл «Найвеличніший шоумен», Поттеріана Джоан Роулінг.

Також пройшла наукова дискусія «Як останці на березі озера Амадока стали Плоскировом?». Вітаючи учасників наукового зібрання, директор музею історії міста Галина Барабаш зазначила: «Історія краю та обласного центру й досі рясніє прогалинами, оскільки писалася переважно окупантами. Тому мусимо заради історичної справедливості відтворити власну правдиву історію». Наукова доповідь доктора історичних наук, професора Національної академії Державної прикордонної служби імені Б. Хмельницького Миколи Кабачинського розкрила історію і закономірності загальносвітової практики спорудження оборонних укріплень від давньоєгипетських, Великої китайської стіни, Змієвих та Троянових валів до укріплених ліній оборони Сталіна та укріплень, що застосовуються в сучасних воєнних конфліктах, та етапи дослідження цієї теми. Ця інформація стала чудовим вступом до розмови про міські укріплення середньовічного Плоскирова, яку розпочав археолог Володимир Захар'єв, презентуючи спільно з художником Юрієм Адамчуком уявну графічну історичну реконструкцію Плоскирівського замку та загальноміських укріплень, які склалися з земляних валів та дерев'яних власне укріплень. Володимир Захар'єв наголосив, що підтримує версію щодо розташування і характеру цих укріплень, яку висунув дослідник, киянин Філіп Гавриленко, котрому ще позаторік вдалося віднайти найдавніший на сьогодні план міста Плоскирова 1798 року. А як виглядали чи могли виглядати загальноміські укріплення Плоскирова бастионного типу кінця XVI – початку XVII століття, що вирости у цій частині міста за проектом італійського архітектора-фортифікатора Бернардо Морандо, запрошеного наприкінці XVI століття власником містечка Станіславом Влодеком? Цю версію обґрунтовує на підставі історичних документів та карти фортифікатора Гійома Левассера де Боплана кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник обласного краєзнавчого музею Сергій Єсюнін. Завідувач науково-методичного відділу обласного краєзнавчого музею, археолог Сергій Демидко поділився власним баченням на міські укріплення середньовічного Плоскирова. Краєзнавець Валерій Куфльовський зазначив, що справжні фортеці будувалися за певними правилами і з певною метою. Власне кам'яні фортеці зводилися на високих місцях, на тверді, мали сухі підвали, де зберігався порох і провіант. Оборонні муровані фортеці Поділля описані в польських історичних джерелах, а також у праці Юхима Сіцінського. При будівництві фортець враховувався ряд чинників, як-то роза вітрів, повітряні потоки, гідрологічні характеристики місцевості, підземні води та багато іншого. Які оборонні споруди могли бути в стародавньому Проскурові: замок, фортеця, міські укріплення, форт? Можливо, тут було зведено військовий форт для контролю за греблею, по якій йшов шлях з Кам'янця на Волинь? Справжні фортеці будували на території України визнані фортифікатори Мюнц і Боплан.

Щоб визначити, якого характеру укріплення мав середньовічний Плоскирів, потрібно провести системні археологічні дослідження. Крім того, слід переконати міську владу враховувати історико-архітектурний план, де позначено історичний ареал міста, коли даються дозволи на забудову. І зобов'язати забудовників долучати

археологів до обстеження ділянок забудови. А, крім того, науковці прагнуть займатися своєю безпосередньою роботою – обстежувати історичні ареали охоронної зони міста, наголосив Сергій Шпаковський, завідуючий відділом охорони пам'яток історії та культури у Хмельницькій області.

Ще з однією цікавою доповіддю виступив мешканець села Кушнірівка Волочиського району Антон Мазур. З його дослідження випливає, що озеро Амадока таки існувало! Саме з Авратинської височини, де локалізувався, судячи з давніх карт, його епіцентр, і нині беруть початок 11 рік! Звідти бере початок і наш Бог (так називалася наша ріка до Переяславської ради 1654 року) – Південний Буг. Але не з джерел коло села Холодець, як нам казали досі, його витoki! А з джерел побіля села Кушнірівка, про що свідчать карти та дослідження гідрогеологів. Через осушення території впав рівень підземних вод від 1,5 метра до глибини 33 метри, і колишні витoki пересохли, а численні джерела та озерця довкола зміліли. Антон Мазур переконує громаду і владу розчистити природний витік Південного Бугу. До речі, біля того місця вже давно стоїть пам'ятний знак.

Учасники дискусії-екскурсу зійшлися на думці, що подібні зустрічі та обмін думками надзвичайно корисні, мають практичні результати та сприяють збагаченню знань про рідне місто. Тому їх слід продовжувати, розвиваючи різні теми і залучаючи владу до розв'язання наспілих проблем.

Зав. сектором регіональної та правової інформації Філіпенко З.В.